

19:35, Kedd, Duna II. Autonómia

Elszakítva

magyar dokumentumfilm, 53 perc, 2006

rendező: Jaksi Kornél

forgatókönyvíró: Jaksi Kornél

operatőr: Baróti Gábor

Horváth László 1942. június 18-án született, Budapesten. A II. világháború az ő családját sem kímélte: édesapja a frontra került, elhunytak hitték, majd édesanyja új életet kezdett. 1944-ben megszületett mostohahúga. A Budapesthez közeledő front hírére édesanyja nem merte vállalni a két kisgyermek nevelését, így kisfiát az Ungváron élő szüleihez vitte. Kárpátalja elcsatolása a 3 éves Lászlót Ungváron érte. A nagyszülők azonnal összepakoltak és unokájukkal együtt elindultak Magyarországra. A csapi hídnál, bár minden papírjukat rendben találták, az ukrán határőrök a hároméves fiúgyermeket kitépték a nagyszülők kezeiből, őket pedig fegyverrel kényszerítették, hogy induljanak Budapest felé.

Idő szerint | Hely szerint

Vetítik: DUNA II. AUTONÓMIA: Kedd (Szeptember 13.) 19:35

*

Nagy Zoltán Mihály: A sátán fattya (2006)

Szerző hangosknyv @ 2011/09/05

Előadja: Györgyi Anna | Rendező: Sárospataki Zsuzsanna

Kiadó: Magyar Rádió | Játékidő: 02:09:00 (129:00)

A kárpátaljai magyarság 20. századi drámai sorsfordulói között kétségtelenül a legtragikusabb a második világháborút követő esztendő eseményeinek sorát, amikor a berendezkedő szovjet hatalom a kollektív bűnösség jelszavával "vagon-kérdéssé" tette a magyar kérdést. Az elhurcoltak tízezreinek, a szétbomlasztott, csonkán maradt családoknak mindmegannyi emberi drámája lehetett volna e késve és nehezen született nemzetiségi irodalomnak az egyik legfontosabb – az európai humánus szempontjából is jelentékeny – mondanivalója, ha a szigorú cenzúra nem tette volna eleve kilátástalanná az effajta írói kísérleteket. A cenzurális kötöttségektől való megszabadulást követően, 1991-ben a költő, író Nagy Zoltán Mihály vállalkozott arra a művészileg is kényes feladatra, hogy egy fiatal lány történetébe sűrítse a vészterhes 1944/45-ös évek fordulójának közösségi méretű drámáját.

Kárpátalján 1944 telén lányok, asszonyok népes csoportja indul útnak egy faluból, hogy a szolyvai gyűjtőtáborba elhurcolt férjeiknek, apáiknak, fivéreiknek kis karácsonyi csomagot vigyenek, hogy legalább pillantást vethessenek szeretteikre a drótkerítésen át. Az egyes szám első személyben beszélő Tóth Eszti is velük tart, hogy bátyját fölkeresse; erős szándéka azonban tragikus fordulatot ölt: részeg orosz őrkatonák megerőszakolják, és terhes marad. Az örület határára jutó, testileg-lelkileg összeroppanó lánynak kettős küzdelmet kell megvívnia: önmagával és a falu lakóival. Önmagával, hogy a világra jövő csecsemőt – a “kis muszkát, a sátán fattyát” – magamagával gyermekeként elfogadtassa, s a falu szájával, amely megesett lányként, sőt, “katonakurvaként” bánik vele. Ezzel a csapásoknak koránt sincs végük: fiútestvérének halálhíre jön, hazatérő egykori szerelme idegenkedik tőle a rossz híre miatt, és előre vetíti árnyékát a kolhozszervezés, amely családját a függetlenségtől fosztja meg.

Tóth Eszti vívódásai, önvádjai és magamentségei plasztikus ábrázolást kapnak a falusi életet és a parasztság lelkületét pontosan ismerő Nagy Zoltán Mihály bravúros tollán. A lebilincselően izgalmas kisregény maradandó élményt jelent az olvasó számára, irodalomtörténeti szempontból meg a kárpátaljai magyar próza rangos alkotásaként tartandó számon.

<http://hangoskonyv.wordpress.com/2011/09/05/nagy-zoltan-mihaly-a-satan-fatty-a-2006/>